

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Difficultas III. Solvuntur rationes pro distinctione reali Essentiæ Existentia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

DIFFICULTAS III.

*Solvuntur rationes pro distinctione reali
essentiae ab existentia.*

Pluribus argumentis quae deducunt ex diversis principiis probant suum intentum Thomistae. Antecedunt & argumenta recentiorum.

Punctum Difficultatis 1.

Rationes Thomistarum.

OBJICITUR I. Auctoritas Aristotelis 2. Poster. c. 2. *Hominem, inquit & esse hominem aliud est & inferius, esse vero nullius est substantia.* Et 3. de Anima C. 4. ait: *aliud est magnitudo, aliud magnitudinis esse.*

RESPONDETUR. Haec omnia sufficienter explicari per alietatem oriundam à diversis connotatis: quia nec etiam eadem auctoritates probant, quod essentia ipsius existentiae distinguatur realiter ab existentia; aliàs idem non esset idem, utque esse nullius sit substantia, sufficit quod existentia sit accidens Metaphysicum.

OBJICIUNTUR II. Quaedam Principia Philosophica.

I. PRINCIPIMUM. Separabilia realiter sunt distincta realiter. Existentia & essentia sunt separabilia realiter. Ergò.

RESPONDETUR. Imprimis retorquendo argumentum per subsumptionem hujus Minoris, Essentia posita extra causas, & essentia eadem, non posita extra causas, sunt separabilia realiter, ergò essentia à se ipsa erit distincta realiter: Imò idem subsumi potest de ipsamet existentia in statu physico dum est, & dum aliàs, non est. Directè autem ad argumentum dici potest. Separabilia, realiter separabilitate ab ipso statu petibili, vel ratione diversorum connotatorum sunt distincta realiter in se. Nego Majorem: quidquid sit quod status ipse & connotata distinguuntur realiter suo modo. Separabilia realiter, ratione entitatis & intrinsecorum, idque pro eodem statu physico, sunt distincta realiter. Concedo Majorem: Essentia autem ab existentia non pro statu physico actuali, nec ratione entitatis, separari potest. Addo ex Oviedo: Essentiam Petri, ab aeterno nec fuisse eandem, cum seposita in tempore, nec distinctam: non fuisse distinctam, quia idem quod erat possibile existit, nec fuisse eandem, quia id quod est, & quod non est, non possunt esse idem. Unde ad illud argumentum, Essentia eadem fuit ab aeterno Petri, quae est in tempore, sed existentia Petri distinguitur realiter ab Essentia Petri ab aeterno, ergò distinguitur realiter ab essentia Petri in tempore; ex vi hujus additi respondendo dicitur, quod in hoc argumento & minor &

& major falsa sit. Sed hoc idem argumentum distingui aliter potest, quod scilicet illae essentiae, ratione connotatorum & statuum habeant distinctionem.

II. PRINCIPIMUM. Potentia & actus, participans, & participatum, recipiens & receptum sunt distincta realiter: Sed essentia est potentia participans actualitatem recipiendam, jam autem existentia est actus, participatum, receptum &c. Ergò.

RESPONDETUR. Potentiam Metaphysicam & actum Metaphysicum non esse distincta realiter, aliàs homo qui est per modum potentiae receptivae formae, quae est risibilitas, distinguetur realiter à risibili; licet potentia physica & actus physicus, distinguantur inter se realiter. Unde idem ad se ipsum, potest diverso respectu habere rationem potentiae Metaphysicae. Concesso autem, quod essentia non sit potentia physica ad existentiam tanquam ad actum, non sequitur existentiam non fore aliquid limitatum, quia limitationem potest habere, & non ex praedicato potentiae physicae, sed ex sua natura, conditioneque praedicatorum. Dicitur etiam ex dictis potest, quod ratione nonnisi diversorum connotatorum, rationem potentiae, habeat essentia, & existentia, rationem actus.

III. PRINCIPIMUM. Mutabile & immutabile sunt distincta realiter, essentia est immutabilis, existentia autem mutabilis. Ergò.

RESPONDETUR. Hanc diversitatem praedicatorum, esse ortam ex alietate statuum & connotatorum, sed non ratione intrinsecorum. Hinc etiam ipsa existentia hominis, secundum id quod dicit in recto, est immutabilis, quia est ipsemet homo.

IV. PRINCIPIMUM. Impossibile est idem esse & non esse, ergò non potest quidquam esse, & tamen concipi sub negatione ejus, cui identificatur realiter; sed essentia potest concipi sub negatione existentiae; Ergò haec non identificantur formaliter.

RESPONDETUR. Existentiam de essentia negari, non ratione recti, nec ratione status physici ejusdem, sed ratione connotatorum, & diversi status, quia si concipiatur essentia non extra causas, adeoque non in statu physico, bene de illa negari potest, existentia.

COLLIGES, quid respondendum sit ad illud, quod nihil sit indifferens ad seipsum: Id enim verum est, quod nihil physice sit ad seipsum indifferens; sit tamen ex modo concipiendi, ratione diversi status, connotatorum &c. Et licet quidem accidens physicum debeat esse distinctum realiter ab eo, cujus est accidens, secus sentiendum de accidenti Metaphysico, qualis est existentia, quae etiam ratione recti, intrinseci, & entitatis non est accidens, sed ratione status & connotatorum: hoc est causarum, extra quas, vel intra quas sit essentia. Unde quamvis praedica-

dicatio existentiae de essentia, sit praedicatio accidentis, est tamen accidentis Metaphysici.

COLLIGES, quid sit respondendum ad illam instantiam, quod convenit non nisi dependenter à causa efficiente, distinguitur ab eo, quod convenit necessario; existentia autem convenit contingenter & dependenter à causa efficiente; consequenter enim ad dicta negari debet, quod existentia secundum id quod dicit in recto, non sit æquæ necessaria ac essentia. Et licet id quod convenit pro statu physico non nisi dependenter à causis, distinguitur realiter, ab eo, quod convenit pro eodem statu physico, independenter à causis, potest tamen idem pro statu Metaphysico esse independentes à causis & pro statu Physico dependens.

V. PRINCIPIMUM. Relationes diversae, debent habere diversos terminos. Et ita ratio similis, non terminatur ad passum vel æquale; cum ergo relatio transcendentalis & praedicamentalis, sint relationes diversae, diversos etiam debent habere terminos: sed si non distinguatur existentia ab essentia, relatio transcendentalis & praedicamentalis non haberet distinctum terminum; quia relatio transcendentalis est ad ipsam essentiam, praedicamentalis est ad existentiam; & tamen per nos non distinguuntur realiter essentia & existentia.

RESPOND. Principium istud paribus cæteris accipiendum esse: Si enim esset verum universaliter, probaret quod albedo, quæ est terminus relationis similitudinis, non possit esse terminus relationis dissimilitudinis ad nigrum: sufficit itaque si distinctæ relationis terminus sit vel diversus realiter, vel diversus formaliter; præcipue cum illa relatio transcendentalis Dei ad essentiam creaturæ, nihil aliud sit, quam ipsa omnipotentia petens producere, & ipsa creatura petens produci; quod totum salvari potest, quamvis essentia non distinguatur realiter ab existentia.

Arguunt aliqui ex eo distinguere realiter existentiam ab essentia, quia operatio creata distinguitur realiter ab essentia, consequenter & modus essendi, hoc est, existentia debet distinguere: Sed illud proloquium non plus vult, quam quod intrinsecam perfectionem entitativam actus, accipiat à modo essendi.

OBJICIUNTUR III. Quædam Principia Theologica.

I. PRINCIPIMUM. Solus Deus est suum esse, sed si non distingueretur realiter existentia creaturæ ab essentia, creatura esset suum esse.

RESPONDETUR. Effatum illud ita esse intelligendum; quod scilicet solus Deus sit à se, sibiq; principium essendi; reliqua autem omnia sunt ab illo. Alius etiam sensus illius dicti dari potest: Solus Deus est suum esse, id est, quidquid est in Deo, Deus est; atq; ita est in Deo sapientia, esse sapientia in Deo, Deus est, &c. & sic de reliquis: quod non convenit creaturis.

II. PRINCIPIMUM. Solus Deus est actus purus, sed si existentia creata identificaretur etiam creatæ essentia, hoc non esset verum; quia sola compositio, destruit rationem actus puri, quæ compositio non esset, si identificaretur essentia cum existentia.

RESPONDETUR. Majorem illam, sola compositio destruit rationem actus puri, posse duplicem habere sensum. Omne id quod compositionem non habet ex distinctis realiter, est actus purus, & hic sensus falsus est, quia ab existentia saltem essentia ipsius existentia non distinguitur realiter, & tamen existentia non est actus purus. Deinde potest facere hunc sensum, quod compositio si detur, destruat rationem actus puri, sed ita ut illa etiam non posita possit destrui ratio actus puri, non quidem per compositionem ex essentia, sed aliunde.

Explicari etiam dictum principium sic potest. *Solus Deus est actus purus*, quia non transit à potentia ad actum, sed semper est actus non multus antecedentia potentia: solus autem Deus est talis, nos autem & in esse & in operari, transimus à potentia ad actum. Rursus quod est actus purus non potest habere rationem subiecti; in omni autem creatura subiectantur illius accidentia.

III. PRINCIPIMUM. Scientia simplicis intelligentia à scientia visionis sunt distinctæ; Ergo debent terminari ad diversa objecta; sed nisi daretur distinctio realis inter existentiam & essentiam non possent distinguere istæ scientiæ. Ergo.

RESPONDETUR. Cum circa idem realiter objectum, possint versari etiam creatæ duæ scientiæ realissime distinctæ, multo magis versari poterunt scientiæ divinæ realiter indistinctæ; Suficeret ergo distinctio objectorum, ratione diversorum realiter statutum.

Distingui rursus poterunt illæ scientiæ ratione objecti attributionis, seu rationis formalis ultimata, quia scilicet ratio intenta à scientia simplicis intelligentia, quæ tali, est ratio possibilis; ratio autem intenta à scientia visionis, quæ tali, est ratio existens. Et sicut non obest quominus dicatur distinguere Logica à Physica, quia Logica rationem huius quod est operatio intellectualis considerat, quam etiam considerat Physica; ita nec sequetur confusio scientiæ visionis, quamvis utraque, idem objectum habeat, modo distinguatur ratione objecti attributionis.

Distingui item poterunt illæ scientiæ ratione medii in quo, & ratione cuius cognoscuntur; quod ita explicatur. Possunt bene notitia circa idem in re objectum distinguere præcisè ratione medii in quo, & ratione cuius cognoscuntur: Et sic notitia Dei in illo met ipso & notitia Dei per attacham speciem expressam, quam habet Gabriel de Deo, sunt notitiæ distinctæ. Rursus eadem Conclusio diversa erit si per diversa motiva procedat,

revocabiturque ad diversas scientias: Visio item horti in se, & imagine vel speculo, longè est alia, & sic de reliquis: ex quibus stabilitur hæc Major, quòd notitiæ ratione medii in quo, & ratione cuius cognoscuntur, sint diversæ. Quia verò medium in quo, & ratione cuius cognoscuntur possibilia, est diversum à medio in quo, & ratione cuius cognoscuntur existentia, sit ut scientiæ etiam ad illa objecta attendentes sint adhuc diversæ. Porro medium in quo noscuntur possibilia est, v. g. omnipotentia, ipsa Dei essentia: &c. Medium autem in quo noscuntur existentia, est illorum præsentia ad æternitatem, quæ ipsa ratione decreti alicujus divini liberi proportionati, attinguntur, cum tamen possibilia, independentè à quocunque decreto libero, noscantur.

Rationes Recentiorum.

Objicit I. Sylvest. Maurus q. 6. Phys. Univerſim actus distinguuntur ab iis quæ habent tales actus. Aliud enim est quod movetur, aliud moveri, aliud quod intelligit, & aliud intelligere: Sed aliud realiter est intelligere aliud quod intelligit, ergò & aliud quod existit aliud existentia.

RESPONDETUR. Aliud esse actum physicum formæ physicae, & aliud quod habet talem actum, sed actus formæ Metaphysicae, ab eo quod habet talem actum, distingui non debent; alias unitas quæ est actus unius entis, risibilitas quæ est actus metaphysicus unius Risibilis, deberent esse distincti realiter; quod si hæc ipsa dicas distingui realiter, saltem entitas & ens, non distinguuntur realiter, quamvis entitas sit actus entis, jam autem existentia est actus metaphysicus essentia.

INSTAT I. Si quis sincerè reflectat super se ipsum, advertit quòd sicut ipse intelligit non per hoc, quòd sit intelligere, seu actus intelligendi; sed per hoc quod habeat actum intelligendi; ita etiam est non per hoc quòd sit esse, sed per hoc, quòd habeat esse; absurdum autem est ut ens habeat id quòd est; v. g. dicitur absurdè quòd homo habeat animal rationale.

RESPONDETUR. Imprimis reflexio nostra qualis, non potest in præſenti pro argumento accipi: potest enim dici ex modo nostro concipiendi imperfecto, totum illud oriri: plane ac cum sub formis materialibus, concipimus Deum. Sed posito etiam quòd nos reflectamus super nostras cogitationes, nemo nisi præoccupatus, experitur quid sit essentia, supra quam ponens se existentia, quòd faciat illam esse, extra causas. Transcat item quòd absurdè dicitur hominem habere animal rationale, quia hæc duo comparantur ut definitum & definitio; quæ tamen ita non comparantur, etiam si sint idè realiter, modò unum cum fundamento in re concipiatur per modum accidentis Metaphysici, advenientis, secundarii, aliud per modum essen-

tia &c. bene horum unum haberi, aliud habere, dici poterit; & ita dicitur unumquodque ens, habere suam unitatem, quæ ab illo non distinguitur realiter.

INSTAT II. Quòd potest habere ac non habere aliquem actum, non est talis actus; & ita quòd potest sedere, & non sedere, non est actus sedendi: sed omnis creatura potest habere & non habere actum essendi; Ergò nulla creatura est actus essendi.

RESPONSUM supra. Quòd potest habere & non habere pro statu physico aliquem actum non est talis actus. Concedo. Si hoc illic contingat non pro statu physico, sed pro aliquo potentiali vel intentionali. Nego. Non eritque distinctio in recto in hoc, quòd est actus; & in hoc quòd est posse actus, sed erit distinctio ratione obliqui, connotatorum, & statibus diversi.

INSTAT III. Ex eodem ferme principio. Certum est inquit me posse esse ac non esse; quò posito, quærit, vel posse esse ac non esse, est ipsum actu esse, vel non est ipsum actu esse; si primum, contra erit, quia ipsum posse moveri, & non moveri, non est ipsum actu moveri; Ergò & in præſenti idem dicendum. Quòd ipsum in hoc fundatur, quia sicut esse, est ipsum esse; ita posse esse & non esse, non est ipsum esse actu; sed est potentia essendi, ac non essendi: Si autem posse ac non esse, non est ipsum actu esse, habetur intentum: Neque enim potest dici, quòd ipsamet possibilitas, sit quid mihi extrinsecum, identificatum cum Deo; hoc enim idem esset ac dicere, quòd posse meum moveri & non moveri, non sit aliquid intrinsecum mihi, sed merè extrinsecum.

RESPONDETUR. Posse esse & non esse, cum ipso actu esse, sint idem quoad rectum, licet non sint idem in obliquo. Paritas adlata de motu, non convincit; quia argumentum à distinctione formarum physicarum, non valet ad formas Metaphysicas, qualis forma Metaphysica, est existentia. Secunda etiam pars argumenti non convincit. Quia sufficit ut esse actu, non sit idem in obliquo, cum posse esse actu & non esse; licet sit idem in recto; Quando autem videtur admittere possibilitatem intrinsecam rerum, id secundum dicta superius pro nobis facit.

Objicitur II. Ex imperfectione creaturæ oritur, quòd non identificetur cum aliis actibus; sed actus essendi, est primus & præstantissimus actus; in quo omnes fundantur. Ergò.

RESPOND. Ex imperfectione creaturæ oritur quòd non identificetur cum actibus Physicis, sed nego, quòd etiam debeat non identificari cum actibus Metaphysicis, qualis est existentia.

Objicitur III. Creaturæ undique debent differre à modo essendi Divino, in ratione causati & incausati. sed modus essendi divinus consistit in hoc, ut sit ens à se, in se, per se, & propter se, & hoc est esse, undique incausatam in quocū-

que

que genere. Est autem Deus à se, quia non accipit esse ab ulla causâ efficiente: est in se, quia esse Dei non recipitur in ullo subiecto vel potentiâ; est per se, quia non est per esse distinctum: est propter se, quia non est propter finem diversum, sed ipse est supremus finis omnium: Ergo creaturæ debent habere esse undique causatum, per proportionatam oppositionem, defectum involventem.

RESPONDETUR. Hæc nos omnia prædicata salvare, licet non cum explicatione qualem ponit objectio. Et quidem quod sit à se, concordamus in explicatione. Quando autem esse in se explicat, quia esse Dei non recipitur in ullo subiecto & potentiâ, id imprimis in principio arguentis difficultatem habet; quomodo enim aliquid est in se, si non distinguitur id quod est, & id in quo est? sicut nemo dicit in animali rationali esse hominem. Sed retinendo etiam explicationem quam ponit objectio, adhuc illa salvari potest in nostris principiis, quia scilicet non recipitur esse Dei, in ulla potentiâ quæ physice præcesserit, vel præcedere potuerit, sicut à posse esse hominis, anteceditur esse hominis. Sensus autem illius dicti Deus est in se duplex legitimus & receptus dari potest, quod Deus sit sibi locus, nulloque extrinseco indigeat loco. Vnde communi Theologorum phrasi dicitur, fuisse in se ipso, ab æterno. Rursus Dei esse est in se, quia scilicet in se ipso, complectitur omnia, pro suo esse, nec indiget principiis effectivus &c. similia. Quod attinet ad explicationem illius: est per se, quia non est per esse distinctum supple realiter. Hoc ex dictis immediate refutari debet, videturque esse omnino arbitraria, & petens principium. Commodius dicitur, hoc sensu Deus est per se, quia non ex accidenti habet existentiam sed necessario & per se.

INSTAT I. idem. Adverti debet quo sensu Deus sit ens per essentiam, creaturæ per participationem; Sicut enim ignis est ignis per essentiam, quia non participat ignem, nec habet ignem in se, sed est ignis. Ferrum verò ignitum non est ignis per essentiam, sed solum per participationem, quia non est ignis, sed habet ignem sibi intimè unitum. Ergo cum Deus ita sit ens per essentiam, quia non habet esse sed est ipsum esse, ita creaturæ erunt entia per participationem, quia non sunt esse sed habent esse.

RESPONDETUR. Non esse proportionem si comparetur ignis ad ferrum ignitum, & Deus ad creaturam existentem, nam ignis habet formam substantialem suæ materiæ unitam, quæ est actus Physicus ignis, ideoque constituens cum materia essentiam ignis. Jam autem ferrum ignitum, non habet sibi substantialiter unitam formam ignis, hinc non potest dici nisi ignis per participationem. Jam verò tam Deus quam creatura, habent actum existentiam, unde ad salvandum quod Deus sit ens per essentiam, suffe-

cerit hoc, quod sit necessarium in existendo; quamvis Deus & creatura, habeant æquè identificatam pro statu reali existentiam: ad eum modum quo Deus est unus per essentiam, & tamè etiam unitas à nobis, non distinguitur realiter.

INSTAT II. Deus ita est sapiens ut sit ipsa sapientia, ergo etiam ita est esse, ut sit ipsum esse, ergo creaturæ quæ habent sapientiam & non sunt sapientia, etiam habebunt existere ita, ut non sint ipsum existere.

RESPONDETUR. Concedo propositiones assumptas de Deo. Quod attinet ad creaturas, non est par ratio, quia possunt esse extra causas creaturæ & non esse sapientes, non potest autem esse extra causas essentia & non esse sapientes, non potest autem esse extra causas essentia & non habere existentiam, nec videtur tenere argumentum à formis Physicis ad Metaphysicam.

INSTAT III. Ex eodem fermè medio termino; hoc est comparata perfectionis in creaturæ, ad creaturam, sicq; urget. Esse quod non est receptum in alio, sed est in se subsistens, est infinitum, esse enim quod non est acceptum ab alio, sed est à se, est infinitum, ita etiam non receptum in alio, debet esse infinitum. Videnturq; se mutuo ista consequi, non habet esse ab alio, ergo non habet esse in alio. Unde hæc etiam affirmativæ se consequuntur, habet esse ab alio, ergo habet esse in alio. Sed si substantiæ creatæ essent suum esse, ipsarum esse non esset receptum in alio, neque enim quidquam recipitur in eo, quod est.

RESPONDETUR. Esse quod non est receptum in alio per exclusionem actualis vel potentialis negationis existendi, est ens infinitum, debet enim hoc ipso esse à se. Cæterum esse non receptum in alio, si actu non existit, vel si saltem poterat non existere, nō est necesse, ut sit à se, adeoq; infinitum. Hoc enim ipso quod sit à se, caret principio suarum perfectionum limitatio, non repugnat autem, esse non receptum in alio subiecto esse adhuc finitum, ex sua natura, ut patet in unitate comparata ad ens. Imò & in animalitate & rationalitate comparata ad hominem. Et licet non esse ab alio: sequatur non recipi in alio, quia si ex esse à se, sequitur infinitudo perfectionis, sequitur etiam hæc perfectio, nō recipi in alio, sed ex esse ab alio, non sequitur carentia omnis perfectionis, adeoq; carentia huius perfectionis, quæ est, non recipi in alio.

Quando autem in solutione argumentorum frequenter recurrit ad hoc quod sit extra causas essentia quoad posse esse & non esse, quoad esse autem actu, est extra causas, ratione existentia; id non convincit, quia sequitur illud posse esse & non esse prout condistinctum ab existentia & existere & non existere, non existere ut supponitur, existere autem, quia illud posse esse & non esse est extra causas, esse autem extra causas & existere nullo differunt, & si inter hæc ponatur differentia, non jam de re manet status questionis; quia hic procedit ex suppositione, quod hæc duæ voces habeant se pro eodem, imò quod se habeant sicut definitio & definitum.